

کتاب مرجع

نقشه راه

سیاست‌های کلی نظام ابلاغی مقام معظم رهبری

کیومرث محمدپور

مهرانگیز رضایی چمانی

سرشناسه	محمدپور، کیومرث، ۱۳۴۹ -
عنوان و نام پدیدآور	کتاب مرجع نقشه راه: سیاست‌های کلی نظام ابلاغی مقام معظم رهبری / کیومرث محمدپور، مهرانگیز رضایی چمانی.
مشخصات نشر	تهران: کیومرث محمدپور: مهرانگیز رضایی چمانی، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	۳۰۰ ص.: مصور؛ ۵/۱۴ × ۵/۲۱ س.م.
شابک	978-600-04-4402-0
وضعیت فهرست نویسی	فیا
موضوع	خامنه‌ای، سید علی، رهبر جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۱۸ - -- دیدگاه درباره سیاست و حکومت
موضوع	Khamene'i, Seyyed Al, Leader of IRI -- Views on politics and government
موضوع	ایران -- اوضاع اجتماعی -- آینده‌نگری
موضوع	Iran -- Social conditions -- Forecasting
موضوع	ایران -- اوضاع اقتصادی -- آینده‌نگری
موضوع	Iran -- Economic conditions -- Forecasting
موضوع	ایران -- سیاست و حکومت -- ۱۳۵۸ -- -- آینده‌نگری
موضوع	Iran - Politics and government - 1979- Forecasting
شناسه افزوده	رضایی چمانی، مهرانگیز، ۱۳۵۴ -
رده بندی کنگره	DSR1692/ ۱۳۹۱ ۸۷۵
رده بندی دیویی	۹۵۵/ ۴۴
شماره کتابشناسی ملی	۰۱۱۵۹۰۰

تیراژ : ۱۰۰۰ جلد

مدیر اجرایی : صالح خوارزمی

ناظر چاپ : عرفان محمدپور

طراح جلد : امیرحسین محمدپور

قیمت : ۲۷۵۰۰ تومان

انتشارات زعیم

میدان انقلاب، اول خیابان آزادی، کوچه شهید جنتی بن بست فرسار، پلاک ۳ طبقه ۳

تلفن تماس: ۸۰ و ۶۶۹۲۰۰۶۰

همراه: ۰۹۳۹۱۹۶۳۲۶۴

فهرست:

۱	مقدمه:
۴	هدف از سیاست‌های کلی نظام ابلاغی مقام معظم رهبری چیست؟
۶	قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران
۱۷	فصل اول: اصول کلی
۲۴	فصل دوم: زبان، خط، تاریخ و پرچم رسمی کشور
۲۶	فصل سوم: حقوق ملت
۳۳	فصل چهارم: اقتصاد و امور مالی
۳۹	فصل پنجم: حق حاکمیت ملت و قوای ناشی از آن
۴۱	فصل ششم: قوه مقننه
۵۳	فصل هفتم: شوراها
۵۶	فصل هشتم: رهبر یا شورای رهبری
۶۱	فصل نهم: قوه مجریه
۷۲	فصل دهم: سیاست خارجی
۷۴	فصل یازدهم: قوه قضائیه
۸۰	فصل دوازدهم: صدا و سیما

فصل سیزدهم: شورای عالی امنیت ملی	۸۱
فصل چهاردهم: بازنگری در قانون اساسی	۸۳
سند چشم‌انداز جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴	۸۵
سیاست‌های کلی نظام ابلاغی مقام معظم رهبری در دوره چشم‌انداز	۸۸
فصل اول: سیاست‌های کلی نظام ابلاغی مقام معظم رهبری در حوزه اجتماعی و فرهنگی	۹۵
آیین‌نامه طاروت مجمع تشخیص مصلحت بر حسن اجرای سیاست‌های کلی نظام	۹۷
سیاست‌های کلی برنامه ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران	۱۰۱
سیاست‌های کلی برنامه پنجم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران	۱۱۵
سیاست‌های کلی برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران	۱۲۹
سیاست‌های کلی برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی - اقتصادی:	۱۳۹
سیاست‌های کلی برنامه دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران	۱۴۵
سیاست‌های کلی برنامه اول توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران	۱۴۹
سیاست‌های کلی خانواده	۱۵۱
سیاست‌های کلی سلامت	۱۵۵
سیاست‌های کلی جمعیت	۱۶۱
سیاست‌های کلی اصلاح الگوی مصرف	۱۶۴
سیاست‌های کلی نظام اداری	۱۶۸
سیاست‌های کلی «انتخابات»	۱۷۲

سیاست‌های کلی ایجاد تحول در نظام آموزش و پرورش.....	۱۷۷
سیاست‌های کلی نظام برای ترویج و تحکیم فرهنگ ایثار و جهاد و ساماندهی امور ایثارگران.....	۱۸۳
سیاست‌های کلی نظام در بخش مشارکت اجتماعی.....	۱۸۵
سیاست‌های کلی نظام در بخش وحدت و همبستگی ملی.....	۱۸۸
فصل دوم: سیاست‌های کلی نظام ابلاغی مقام معظم رهبری در حوزه زیست محیطی و فناوری اطلاعات.....	
سیاست‌های کلی محیط زیست؛.....	۱۹۱
سیاست‌های کلی منابع طبیعی.....	۱۹۳
سیاست‌های کلی نظام در خصوص شیوه‌های اطلاع‌رسانی رایانهای.....	۱۹۸
سیاست‌های کلی آمایش سرزمین.....	۱۹۹
سیاست‌های کلی نظام برای رشد و توسعه قدری کشور.....	۲۰۰
سیاست‌های کلی علم و فناوری.....	۲۰۵
سیاست‌های کلی نظام برای رشد و توسعه علمی و تحقیقاتی کشور در بخش آموزش عالی و مراکز تحقیقاتی.....	۲۰۸
سیاست‌های کلی خودکفایی دفاعی و امنیتی.....	۲۱۴
فصل سوم: سیاست‌های کلی نظام ابلاغی مقام معظم رهبری در حوزه امنیت و دفاع.....	
سیاست‌های کلی خودکفایی دفاعی و امنیتی.....	۲۱۹
سیاست‌های کلی نظام در امور پدافند غیرعامل.....	۲۲۱
سیاست‌های کلی قضایی.....	۲۲۲
سیاست‌های کلی قضایی.....	۲۲۵

سیاست‌های کلی در خصوص امنیت قضایی	۲۲۶
سیاست‌های کلی نظام برای حفظ شان و استقلال قضات	۲۲۶
سیاست‌های کلی نظام در خصوص امنیت اقتصادی	۲۲۸
سیاست‌های کلی نظام در بخش امنیت فضای تولید و تبادل اطلاعات (افتا)	۲۳۰
سیاست‌های کلی مبارزه با مواد مخدر	۲۳۱
فصل ۳- ر.م: سیاست‌های کلی نظام ابلاغی مقام معظم رهبری در حوزه فنی و مهندسی ..	۲۳۵
سیاست‌های کلی پیشگیری و کاهش خطرات ناشی از سوانح طبیعی و حوادث غیرمترقبه	۲۳۷
سیاست‌های کلی کشاورزی	۲۴۰
سیاست‌های کلی صنعت	۲۴۲
سیاست‌های کلی انرژی	۲۴۴
الف: سیاست‌های کلی در بخش نفت و گاز	۲۴۴
ب- سیاست‌های کلی سایر منابع انرژی	۲۴۵
ج- سیاست‌های کلی منابع آب	۲۴۵
د- سیاست‌های کلی بخش معدن	۲۴۶
ذ- سیاست‌های کلی منابع طبیعی	۲۴۷
سیاست‌های کلی در بخش شهرسازی	۲۴۷
سیاست‌های کلی نظام در امور مسکن	۲۴۹
سیاست‌های کلی نظام در خصوص حمل و نقل	۲۵۰

فصل پنجم: سیاست‌های کلی نظام ابلاغی مقام معظم رهبری در حوزه اقتصادی	۲۵۳
سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی	۲۵۵
ابلاغ سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	۲۶۰
الف- سیاست‌های کلی توسعه بخش‌های غیردولتی و جلوگیری از بزرگ‌شدن بخش دولتی:	۲۶۲
ب- سیاست‌های کلی بخش تعاونی	۲۶۳
ج- سیاست‌های کلی توسعه بخش‌های غیردولتی از طریق واگذاری فعالیت‌ها و نگاه‌های دولتی:	۲۶۵
د- سیاست‌های کلی واگذاری:	۲۶۵
ه- سیاست‌های کلی اعطای حاکمیت و پرهیز از انحصار:	۲۶۶
سیاست‌های کلی بند (ج) سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران	۲۶۷
بند (ج) سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی:	۲۶۷
سیاست‌های کلی نظام در بخش مالی	۲۷۰
سیاست‌های کلی "تولید ملی، حمایت از کار و سرمایه ایرانی"	۲۷۲
متن سیاست‌های کلی نظام در بخش تشویق سرمایه‌گذاری	۲۷۵
سیاست‌های کلی نظام در مشارکت بخش‌های تعاونی و خصوصی	۲۷۷
سیاست‌های کلی اصلاح الگوی مصرف	۲۷۸
سیاست‌های کلی اشتغال	۲۸۲
منابع:	۲۸۴

مقدمه:

قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران ترجمان خواسته‌ها و آرمان‌های ملت ایران و نشان‌دهنده جهت و مسیر حرکت مردم و چارچوب کلی برای تدوین قوانین و سیاست‌های کلی نظام است. یکی از ویژگی‌های ممتاز قانون اساسی، قدرت انعطاف و انطباق با شرایط و تحولات است، و برای خروج از معضلات و استفاده بیش‌تر از نظرات افراد خیره و صاحب‌سرا راه‌حل‌های عملی ارائه نموده است.

نهاد سیاست‌های کلی نظام، نهادی نوپا و تدبیر در حقوق اساسی محسوب می‌شود و ضرورت وجود آن پس از اجرای قانون اساسی سال ۱۳۵۸ ایجاد شده بود و قبل از بازنگری قانون اساسی در سال ۱۳۶۸، یک خلای در نظام حکومت‌داری جمهوری اسلامی ایران وجود داشت و آن نبود همین چارچوب سیاست‌های کلی نظام با توجه به نقش ولی فقیه برای هدایت و اداره‌ی جامعه بود. این موضوع در بازنگری قانون اساسی مطرح و در بند یک اصل ۱۱۰ قانون اساسی قرار گرفت. به طوری که در بازنگری سال ۱۳۶۸ بسیاری از اعضای شورای بازنگری تأکید فراوانی بر گنجانیدن این مسأله در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران داشتند و در

نتیجه این نهاد وارد قانون اساسی گردید. سیاست‌های کلی نظام، بر مبنای اصول و اهداف جمهوری اسلامی ایران تعیین می‌گردد و چارچوب‌ها و جهت‌گیری‌های کشور را در همه عرصه‌های حکومتی مشخص می‌کند. در این بند ذکر شده است که «تعیین سیاست‌های کلی نظام جمهوری اسلامی ایران پس از مشورت با مجمع تشخیص مصلحت نظام» از وظایف و اختیارات رهبری است.

لذا تفاهیم سیاست‌های کلی نظام، مهم‌ترین وظیفه رهبری که قانون‌گذاری در جامعه را بعد دارد. بعد شکلی و بعد ماهوی. ماهیت قوانین را سیاست‌گذار تعیین می‌کند و شکل قوانین و نحوه اجرای قانون را قانون‌گذار و حقوق‌دان معین می‌کند. بنابراین لازم است سیاست‌های کلی، ماهیت و جهت‌گیری قوانین و نیازهایی که برای هدایت جامعه دارد را رهبری نظام معین کند. از این منظر سیاست‌های کلی ابلاغ‌شده، جهت‌گیری‌ها و ماهیت قوانین و سند بالادستی قوانین است. در این راستا متعاقباً پس از اجرای نمودن سیاست‌های نظام سیستم برنامه‌ریزی کشور وارد حیطه توسعه خواهد شد. برنامه‌های توسعه ملی در هر کشور یکی از ابزارهای اصلی توسعه همه‌جانبه می‌باشد که در سطوح مختلف با توجه به شرایط اقلیمی، محیطی، فرهنگی، اجتماعی - اقتصادی و با یک سری سیاست‌ها و قوانین خاص مرتبط با اصول و قوانین کشوری تعیین می‌شود، برای به انجام رساندن و پیاده کردن این گونه برنامه‌های توسعه ملی یک سری اقدامات ضروری از جمله گردآوری اطلاعات و داده‌های محلی، منطقه‌ای؛ جمعیت، نوع و میزان پیشرفت‌های اقتصادی و عوامل اجتماعی مناطق کشور در نظر گرفته شود که بر اساس این‌گونه

داده‌های ملی بتوان برای تمام کشور برنامه‌ریزی کرد و راههای توسعه ملی را هموار کرد و همچنین برای برنامه‌ریزی‌های ملی توسعه سرمایه‌گذاری‌های لازم و کلان و بودجه مورد نظر تعیین و برآورد شود چون برنامه‌های ملی توسعه در میان مدت تنظیم و اجرا می‌شود و به بودجه نیاز داشته که بتوان مواد آن را اجرا کرد تا در نهایت به توسعه ملی رسید، ارزیابی برنامه‌های توسعه ملی خود یکی از راههایی است که رسیدن به توسعه را تا حدودی آسان می‌کند چون عوامل پیشرفت و عوامل عدم‌رسان به توسعه را مشخص می‌کند که کدام برنامه‌های توانستند به اهداف خود برسند.

در این راستا توسعه جریانی است که بازسازی، اصلاح و ارتقای ساختار و نظام اقتصادی- اجتماعی یک کشور را به همراه دارد. توسعه افزون بر اینکه بهبود شاخص‌هایی همچون میزان تولید و درآمد در بر می‌گیرد شامل دیگر گونی‌های اساسی در ساختار نهادی، اجتماعی، اداری و همچنین ایستارها و دیدگاه‌های عمومی مردم است. توسعه در بسیاری از موارد حتی بافت، رسم و باورهای مردم را نیز در بر می‌گیرد. با توجه به گستردگی و جامع بودن مفهوم توسعه، به راحتی می‌توان دریافت که توسعه امری طبیعی و آسان نیست بلکه نیازمند تفکری ساختاری و دانشی بسیار عمیق است که جز با برنامه‌ریزی‌های دقیق و زمانبر امکان‌پذیر نیست.